

Van de redactie

In de trein van Amsterdam naar Haarlem vertel ik mijn kleinzoon over boeren die lang geleden meenden dat de melk van hun koeien zuur zou worden van de stoomtrein die in 1839 voor het eerst door hun weiland raasde. Een klassiek sterk verhaal - waarschijnlijk aangedikt en misschien zelfs geheel verzonnen - dat illustreert hoe moeizaam de acceptatie van nieuwigheden verloopt. Ik voeg eraan toe dat lang geleden in de eerste hotelkamers met elektrische verlichting naast het lichtknopje een bordje hing met een gebruiksaanwijzing, en een geruststelling: 'Elektrisch licht is niet schadelijk voor uw gezondheid'. Een volgende keer zal ik hem vertellen over nog langer geleden, over de oude Romeinen, die in de rivier een hindernisbaan aanlegden voor nieuwe goden. Wie zonder ongelukken, goed en wel in de stad aankwam, kreeg officieel toestemming zich er te vestigen.

Deze aflevering van de *Boekengids* laat zich lezen als een reeks variaties op dit thema. Nieuwe kennis is niet schadelijk voor uw gezondheid. Mits ze de hindernisbaan van de kritiek overleeft, is gentechologie een welkome uitbreiding van de medische gereedschapskist.

Het duurde decennia voordat nieuwe psychologische inzichten een rol kregen in de praktijk van het strafrecht. Inmiddels blijken die op hun beurt maar traag vatbaar voor correctie op grond van later onderzoek.

Gevestigde voorstellingen en tradities zijn taai. Het kan even duren voordat denkmodellen van brein en bewustzijn worden aangepast aan nieuwere inzichten, getuige de bijdrage van Klaas de Geus in dit nummer en de discussie over het werk van Victor Lamme.

En niet altijd schrijdt de wetenschap voort langs lijnen van geleidelijkheid. Aafke Komter bespreekt een biografie van Carleton Gajdusek, die de Nobelprijs kreeg voor resultaten die enkele decennia later achterhaald zouden blijken. Leo Kouwenhoven vestigt de aandacht op de geniale atoomonderzoeker Ettore Majorana, die in 1938 spoorloos verdween. Wilde hij de desastreuze nieuwe mogelijkheden van zijn ontdekkingen niet onder ogen zien?

Achteraf is vooruitgang van dwaalwegen te onderscheiden. Voor wie er midden in zit, is het niet zo duidelijk. In de woorden van de dichtende wetenschapper Willem Witteveen: zou het een konijn zijn of is het toch een bruine steen?

Sijbolt Noorda, *redactievoorzitter*